

Promover la giuventetgna

Dar golf daventa tar la giuventetgna pli popular, dentant munta quai blera lavur per ils clubs.

9

südostschweiz

LA QUOTIDIANA

Redacziun: Via Sommerau 32, 7007 Cuira, tel. 081 255 57 10, redacziun@laquotidiana.ch

La Val Müstair accepta ledscha turistica

■ (anr/fa) Ils lös chi inchan taxas turisticas tenor pernottaziuns sun dependents dad ospes chi indichesch correctamaing quants giasts chi han gnü. Perquai prevezza il cumün da Val Müstair d'introdüer ün nouv sistem. Fin uossa vegnan inchaschadas in Val Müstair las taxas da giast e da turissem tenor il numer da pernottaziuns. Quai es a l'avis da la suprastanza cumünala però ün sistem chi nu cuntainta: «Id es greiv d'eruir schals ospes indichesch propcha tuot las pernottadas, perquai füss il sistem cun inchaschar las taxas tenor la quantità da lets chi existan in ün hotel, resp. abitaziun da vacanzas plü güst», es la suprastanza da l'avis. In marcürdi saira ha trattà la radunanza cumünala quista proposta dal cumün da Val Müstair. Dals 92 preschaints han dit 73 schi a quista nouva ledscha cumünala, duos d'iran cunter e quatter s'han abstgnüts da la vusch. Sco prosem vain suottamissa la ledscha turistica al suveran. La votumaziun a l'urna es al principi da gün.

> PAGINA 13

Per dapli democrazia tar la LR

Propostas per democratizar las structuradas da la Lia Rumantscha

DA MARTIN CABALZAR

■ Las structuradas actualas da la Lia Rumantscha (LR) èn cumplitgadas e pauc democraticas. Cunscenta da questa mancanza ha la LR incaricà Andreas Glaser d'analisar la situaziun e da far propostas per democratizar las structuradas da la LR. Gia tar sia elecziun sco nov parsura da la Lia Rumantscha ha menziunà Johannes Flury la democratizaziun da LR ed ina megra integraziun da la diaspora rumantscha sco finamiras prioritarias da sia lavur presidiala. Las duas dumondas centralas en quest connex èn: Co sto la LR esser structurada ed organisada per pudair represchentar meglier il pievel rumantsch? E co sa la LR eruir ed integrar meglier las opiniuns da la populaziun rumantscha.

Tenor l'expertisa dad Andreas Glaser èsi impurtant che tut las Rumantschas ed ils Rumantscha possian s'exprimer e concedider en dumondas centralas che pertugan la lingua e la cultura rumantscha. Quai n'è dentant betg pussaivel cun las structuradas actualas da la Rumantscha. Perquai propona Glaser da stgassar la radunanza da delegads da las uniuns

Sut l'egida dal nov parsura Johannes Flury ha la Lia Rumantscha instradà la discussiun per democratizar ed augmentar la represchentativitad da la LR.

FOTO Y. BÜRKL

affiliadas e da remplazzar quella cun ina votaziun electronica u a scrit. Glaser è persuadi ch'ina democratizaziun rinforzass essenzialmain la represchentativitad e la forza politica da la Rumantscha.

Sonda, ils 11 da zercladur envida la LR ad ina dieta publica a Cuira. A basa da 10 tesas vul la LR metter en discussiun tematizats ch'èn relevantas per la cuminanza linguistica rumantscha.

Ina dumonda centrala vegn ad esser ch'ins pudess democratizar las structuradas dal moviment rumantsch.

> COMMENTARI E PAGINA 3

■ COMMENTARI

Alibi giuridic ni mesira efficienta?

DA MARTIN CABALZAR

*L*a critica che la Lia Rumantscha seigi memia elitara e memia pauc rappresentativa pil pievel romantsch ei buca nova. La pretensiun da democratizar la LR serepeta en cadenzas adina pli frequentas ils davos onns. En connex cun Pro idioms – lantschada sco reacziun e cunterpeisa dalla «politica linguistica ufficala» – ei la pretensiun per dapli rappresentativitad e democrazia aunc s'accentuada. La LR ei adina puspei sespruada da dar triev a quellas pretensiuns cun integrar adina dapli uniuns ed organisaziuns. Actualmein cumpeglia la LR sco uniun tetgala buca meins che 11 uniuns, organisaziuns ed instituziuns affiliadas che tschentan totalmein 65 delegadas e delegai.

*E*rtuttina vegn sia legitimaziun democratica messa en damonda. E quei malgrad che scadina Romantscha e scadin Romantsch (era Pro idioms!) havess gia ussa giu la pusseivladad da daventar commember d'ina dallas 11 uniuns e da schar eleger da quella sco delegau alla LR. Aschi nundemocratica – sco quei ch'ins vul far esser – ei la LR actuala pia tonaton buca. Sias structuradas ein denton daveras amplamein cumplidas ed antiquadas e basegnan perquei ina remedura.

*S*chebein la proposta da remplazzar la radunanza da delegai cun votaziuns electronicas ni a scret tier tut ils Romantschs ei veramein igl iev da Columbus astgan ins dubitar. Votaziuns dil pievel davart fatschentas currentas da pintga relevanza vegnan strusch ad interessar la gronda part dil pievel cumin. Pli impurtontas che tals exerchezis giuridics e pseudo-democraticas ein la voluntad e promptadad dil singul d'applicar e viver il romantsch el mintgagi. Il prigibel ch'il cuolm partureschi ina gada dapli ina miur ei pia manifest. Per che la midada da structura resti buc alibi drova ei denton cunzun dapli activitad ed engaschi.

martin.cabalzar@somedia.ch

Las finanzas publicas 2015–2045

■ (anr/ld) In sguard en l'avegnir demussa ch'il svilup demografic vegn ad avair considerablas consequenzas per las finanzas publicas en Svizra. Pertugadas èn principalmain il sectur da la sanadad publica e las ovras socialas. Dapli meds finanzialis pretendan er la segirtad ed il sectur d'asil. Il rapport davart las «Perspectivas per las fi-

nanzas publicas a lunga vista», preschentà ier a las medias a Berna, fa attent a l'augment massiv dals basegns finanzialis dal maun public fin l'onn 2045. Da gronda impurtanza per segirar il bainstar general èn in augment da las prestaziuns da l'economia e l'immigraziun.

> PAGINA 2

Mustér: In center da perscrutaziun d'energia

■ (anr/hh) La gievgia suentermiezi ei vegniu fundau a Mustér la Fundaziun «Center da perscrutaziun d'energia alpin». Quei center ha la finamira da s'engaschar sil sectur dalla perscrutaziun dall'energia ellas

Alps e consequentamein en favur dallas regiuns da muntogna. Quellas han numnadamein il potenzial necessari da resursas per la producziun d'energia digl avegnir. Sin fundament da sia lavur vul la fundaziun sustener las sten-

tas dallas regiuns da muntogna ed aschia procurar che quellas san sesviluppar era egl avegnir sin quei sectur ed aschia gidar a scalfir ina plivalur.

> PAGINA 5

S-chanf: Rendaquint cun guadogn

■ (anr/afi) Il cussagl cumünal da S-chanf ha pudü preschentar a la radunanza cumünala ün rendaquint cun ün guadogn dad 83000 francs. Il cash flow importa 2,1 milliuns francs ed es per bundant 900000 francs plü ot co previs. Il suveran ha acceptà ün credit da 850000 pel schlargiamaint dals indrizs per l'allontamaint da l'aua persa e pel provedimaint d'aua da la fracziun Susau-

na. Plünavant ha la radunanza cumünala approvà l'adattamaint dals statüts da l'Associazion sarinaziun da l'aua persa Engiadin'Ota. Cun l'approvaziun da suottascriber la decleraziun d'intenziun da vulair colliar las raits cumünalas d'electricità vi da las raits da las OEE s'haja fat il prüm pass per ün provedimaint electric suotterran.

> PAGINA 13

Il sectur dalla producziun d'energia ei il mument en ina situaziun difficila. Quella pertucca oravontut era las ovras hydraulicas.

FOTO H. HUONDER

Servetsch d'abunents e da distribuziun: tel. 0844 226 226 mail: abo@somedia.ch